

pobočka Praha

srdečně zve na debatu

Cizinci a politické strany

Proč české právo znemožňuje cizincům vstupovat do politických stran, když jim zároveň garantuje volební právo v komunálních a evropských volbách? Jaké zkušenosti mají s touto praxí politicky aktivní cizinci, kteří žijí v České republice? Měl by se tento stav změnit? A jak?

vystoupí

Petr Kolman,

právník, Masarykova univerzita v Brně

Thomas Oellermann,

historik, člen SPD v Praze

moderuje

Patrik Eichler,

Masarykova demokratická akademie, pobočka Praha

čtvrtek 28. března 2013

17-19 hod.

Steinerův sál Lidového domu
(Hybernská 7, Praha 1)

Svou účast, prosíme, potvrďte na info@masarykovaakademie.cz.

Strany by měly otevřít dveře cizincům

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.

Možná některé čtenáře překvapím, ale cizinci nesmějí být, alespoň podle platného práva, v dnešní době členy českých politických stran a hnutí. A to dokonce ani občané ze sedmadvacítky (prozatím) spřátelených zemí EU.

Ano, píše se konec roku 2011, ale toto omezení v naší liberální demokracii opravdu existuje.

Čtenář si možná řekne, cizinec z Ugandy se tak bude chtít stát členem Dělnické strany sociální spravedlnosti, takové starosti bych chtěl mít. Nicméně když si uvědomíme, že toto přísné omezení dopadá třeba i na občany Slovenska dlouhodobě žijící v ČR, tak shledáme, že nejde jen o akademický pseudoproblém. Také je tu silná vazba na určité typy důležitých voleb.

V naší normě norem – tedy v Listině základních práv a svobod, která je nedělitelnou součástí Ústavy ČR – je garantováno právo být členem politické strany jen našim občanům. Prováděcí zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích stanoví, že členem „může být občan starší 18 let“.

Cizinci ze zemí Evropské unie s trvalým pobytem v Česku mají aktivní a pasivní volební právo v našich komunálních volbách a ve volbách do Evropského parlamentu. Nejen že tedy sami mohou volit, ale také mohou být ve zmíněných volbách voleni.

Proto bych pokládal za logické, kdyby zákonodárce umožnil i členství cizinců (prozatím alespoň ze zemí EU) v politických stranách, jinak jejich zapojení do tohoto procesu není plnohodnotné. Zejména ve větších městech je kandidatura v „komunálkách“ bez podpory politické strany značně komplikovaná, a strany ani nemají větší motivaci přepouštět přední (volitelná) místa na kandidátkách nestraníkům. A jak víme, cizinec v ČR může být jen nestraníkem, nikdy straníkem.

V české publicistice se práva cizinců na členství v politických stranách zatím zastal jen soudce Nejvyššího správního soudu (a pedagog Masarykovy univerzity) Vojtěch Šimíček, a to již v roce 2007, na blogu Jiné právo. Zde trefně glosoval: smysl politických stran spočívá ve vytváření svorníku mezi státem a společností. To mj. znamená, že aktivizují občany, pomáhají při jejich zapojování do veřejného dění, zprostředkovávají a prosazují společenské zájmy.

Se Šimíčkovými slovy zde souhlasím. Jak jsem již naznačil, samozřejmě nepodporuji toto právo u všech cizinců, ale jenom u těch, kteří mají v ČR řádně povolen tzv. trvalý pobyt. K jeho legálnímu získání je mj. zapotřebí (zjednodušeně napsáno) pět let nepřetržitého pobytu na území ČR a bezúhonnost. U těchto osob je tedy již vybudován určitý silnější právní i faktický vztah k ČR.

Takže v nadsázce napsáno, turistky ze Švédska by v rámci své dovolené nemohly účelově (či nahodile) ovlivnit např. kongres jihomoravské organizace Pirátské strany, ve které by se operativně staly členkami.

Podtrženo a sečteno: zastávám názor, že je vhodné právně odemknout pomyslné dveře českých politických stran a hnutí – pro začátek cizincům ze zemí Unie s trvalým pobytem v ČR.